

Slovenská pošta vydá známky s tematikou historických motocyklov

Bratislava, 16. apríl 2014

Slovenská pošta, a.s., vydá zajtra, 17. apríla 2014, dve poštové známky s tematikou historických motocyklov Manet M90 a JAWA 50/550 Pionier.

Prvou z dvojice známok je poštová známka „**Technické pamiatky: Historické motocykle – Manet M90**“ s nominálnou hodnotou 1,10 €.

Motívom poštovej známky je prvý česko-slovenský povojnový motocykel Manet M90, ktorý bol vyrábaný v Považských strojárňach od roku 1947 a zároveň bol prvým sériovo vyrábaným motorovým vozidlom na Slovensku.

Poštovú známku vytlačila rotačnou ocelotlačou v kombinácii s hĺbkotlačou tlačiareň Poštovní tiskárna cenin Praha, a.s.

Spolu so známkou vyjde obálka prvého dňa (FDC) s domicilom Považská Bystrica na pečiatke. Na FDC je stvárnený pohľad na nádrž motocyklu so sekvenčne posunutými riadidlami. Na pečiatke je logo „Manet“. FDC vytlačila technikou jednofarebnej ocelotlače z plochej platne Poštovní tiskárna cenin Praha, a. s.

Autorom výtvarných návrhov známky a FDC, ako aj FDC pečiatky je akad. mal. Marián Komáček. Rytcom poštovej známky a FDC je Mgr. Art. Lubomír Žálec, ArtD.

História motocykla: Po zrušení výroby automobilov (1936) hľadala brnianska Zbrojovka náhradný civilný program. Uvažovalo sa s „motokolom“, malým motocyklom vychádzajúcim z tradície výroby bicyklov. Konštrukciou bol poverený Ing. Josef Ullman, ktorý dokončil prvý prototyp „Z 2“ v roku 1939. Išlo už o skutočný malý motocykel s motorom s objemom 98 cm³. Ďalšie práce prerušila okupácia, Ing. Ullman však na projekte tajne pokračoval a v roku 1945 už bola pripravená výroba zdokonalenej verzie. V roku 1946 vzniklo 10 prototypov, ktoré úspešne absolvovali skúšky a motocykel bol zaradený do objemového radu čs. motocyklov. V tom istom roku sa rozhodlo o jeho výrobe v pobočnom závode Zbrojovky v Považskej Bystrici (neskôr Považské strojárne). Rozbeh výroby zabezpečoval Ing. Ullman so spolupracovníkmi, pričom došlo k ďalším vylepšeniam ako aj k redukcii objemu na 93 cm³. Sériová výroba motocykla s označením MANET 90 (podľa vrchu Manín) sa rozbehla v roku 1947. Konštrukčne jednoduchý, pritom pôvabný motocykel bol vybavený

neobvykle riešeným motorom – dvojpiestovým jednovalcom, ktorého princíp spočíval v usporiadaní dvoch zvislých pracovných valcov za sebou so spoločným spaľovacím priestorom (patent Garelli). Motocykle s motorom tejto koncepcie vyrábala od roku 1926 firma Puch, najväčšie úspechy zožali pod značkou DKW. Motor Maneta 90 dával výkon 2,8 kW (3,5 k) pri 4500 ot./min, prevodovka bola trojstupňová a viaclamelová spojka pracovala v olejovej vani. Jazdný komfort zabezpečovala teleskopická vidlica predného kolesa a odpružené sedadlo vodiča. Motocykel uniesol 80 kg pri priemernej spotrebe 1,5 l/100 km a dosahoval max. rýchlosť 65km/h. Manet 90 sa od začiatku tešil značnej obľube a významne prispel k motorizácii povojnového Slovenska. Do ukončenia jeho výroby v roku 1951 opustilo výrobný závod 37 630 strojov. Do súčasnosti sa však dochovalo pomerne málo exemplárov a preto je dnes ceneným a vyhľadávaným motocyklovým veteránom.

Druhou poštovou známku, ktorá vychádza v rovnaký deň, je známka nominálnej hodnoty 1,25 € s názvom „**Technické pamiatky: Historické motocykle – Jawa 50/550 Pionier**“. Známkou vytlačila rotačnou oceľotlačou v kombinácii s hĺbkotlačou tlačiareň Poštovní tiskárna cenin Praha, a. s.

Motívom známky je motocykel Jawa 50/550 Pionier, sériovo vyrábaný od apríla 1955 v Považských strojárňach. S poštovou známku vyjde obálka prvého dňa (FDC) a domicilom mesta Považská Bystrica na

pečiatke. Na FDC je reprodukován technický náčrt motora. Na FDC pečiatke zase logo „JAWA“. FDC vytlačila technikou jednofarebnej oceľotlače z plochej platne tlačiareň Poštovní tiskárna cenin Praha, a. s.

Autorom výtvarného návrhu poštovej známky ako aj FDC návrhu a FDC pečiatky je Mgr. art. Róbert Makar. Rytcom poštovej známky a FDC je Mgr. art. Ľubomír Žálec, ArtD.

Inaugurácia poštových známok z emisného radu *Technické pamiatky, Historické motocykle*, sa uskutoční 17. apríla 2014 o 11:00 hod. v priestoroch kina Mier v Považskej Bystrici.

História motocykla: Pri zrode legendárneho malého motocykla z dielne svetoznámeho výrobcu stáli traja muži: technický riaditeľ firmy JAWA Dr. Frei, konštruktér Josef Jozif a motorkár Jan Křivka. Pôvodný projekt z roku 1947 skončil po februári 1948 v šuplíku, jeho čas prišiel až začiatkom 50. rokov, kedy ho Jozifov konštruktérsky tím prepracoval. V roku 1954 vznikol prvý prototyp „päťdesiatky“ pod označením 359. V tomto roku sa rozhodlo aj o umiestnení výroby do Považských strojárň v Považskej Bystrici, kde sa už predtým vyrábala Maneta 90. Medzičasom vylepšený motocykel dostal okrem typového (50/550) aj svoje známe „civilné“ pomenovanie – Pionier. Sériová výroba sa rozbehla v apríli 1955. Pionier bol vybavený dvojtaktným vzduchom chladeným ležatým jednovalcom s objemom 49,8 cm³ (Ø 38 × 44 mm), ktorý vyvinul max. výkon 1,5 k (1,1 kW) pri 5000 otáčkach/min., pričom si vypýtal 1,5 l paliva na 100 km. Točivý moment prenášala na koleso lamelová spojka umiestnená v olejovej vani prostredníctvom trojstupňovej mechanickej prevodovky. Pri vlastnej hmotnosti 60 kg uviezol 130 kg a dosahoval rýchlosť 45 km/hod. Rám bol otvorený, aby umožnil pohodlné nasadenie a jazdu aj dámskej posádke v sukniach. Zaujímavosťou bolo vyriešené odpruženie zadného kolesa jedinou centrálnou umiestnenou pružinou. Celkovo pôsobila malá Jawa elegantným dojmom a spolu s koncepciou pohonného agregátu a niektorými ďalšími konštrukčnými riešeniami ďaleko predstihla svoju dobu. Stala sa obľúbeným dopravným prostriedkom širokého okruhu motoristov, najmä medzi mládežou. V roku 1958 bol Pionier podrobený dôkladnej modernizácii (typ 555), ktorej výsledkom boli nielen zlepšené výkonové parametre a praktickosť, ale atraktívnejší vzhľad. Základnú koncepciu Pioniera prevzali aj ďalší jeho nasledovníci – Jawa 05 (1962), Jawa 20 a 21 sport (1967) a napokon športovo ladený typ Jawa 23 Mustang (1968). Vo výrobe sa udržali až do začiatku 80. rokov, kedy sa v Považských strojárňach vyrábala už iba moped Babeta.

Ocenenia známkovej tvorby Slovenskej pošty, a. s.:

V priebehu dvadsaťročnej existencie samostatnej známkovej tvorby získala Slovenská pošta množstvo prestížnych ocenení, najmä za známky zhotovené technikou ocelotlače, ktoré dokazujú vysokú kvalitu slovenskej známkovej tvorby. Naposledy v **konkurencii 70 krajín získala 4. miesto v súťaži o najkrajšiu známku sveta**. V súťaži Grand Prix de l'exposition WIPA“ (Wiener Internationale Postverzeichnung Ausstellung), organizovanej vo Viedni, sa na 4. mieste umiestnil **hárček poštovej známky Ochrana prírody: Národný park Nízke Tatry – Lomikameň pozmenený, Skalienka ležatá**, ktorý SP, a. s., vydala v roku 2012. Za posledné roky má Slovenská pošta na konte hneď niekoľko úspechov v oblasti filatelie. Za **filatelistický exponát „Stamps Tour Slovakia“**, prezentujúci poštové známky za posledných 5 rokov, získala **1. miesto** v súťažnej triede „A“ na 25. kongrese svetovej poštovej únie v Dohe 2012. **3. miesto** v súťaži o najkrajšiu známku sveta „Grand Prix de l'exposition WIPA“ vo Viedni, 2012, si vyniesla poštová **známka „400. výročie Žilinskej synody“** (2010). Za zmienku rozhodne stojí aj **1. miesto** v TOP 10 najzaujímavejších športových známok sveta za rok 2010 vyhodnotených anglickým časopisom Stamp News 2011, ktoré získala poštová **známka MS vo futbale 2010** či **filatelistický exponát The Slovak Stamps Times“** prezentujúci poštové známky vydané v rokoch 2007 – 2009, ktorý sa umiestnil na **1. mieste** na Svetovej filatelistickej výstave PORTUGAL 2010 v súťažnej triede Svetovej poštovej únie.

O spoločnosti:

Slovenská pošta vznikla 1. januára 1993 a 1. októbra 2004 sa pretransformovala na akciovú spoločnosť so 100-percentnou účasťou štátu. V súčasnosti pôsobí ako ekonomicky samostatný a konkurencieschopný hospodársky subjekt. Slovenská pošta je popredným poskytovateľom moderných komunikačných, distribučných a platobných služieb na domácom trhu, s vytvorenými logistickými podmienkami na podnikanie v strednej a východnej Európe. Spoločnosť je dôveryhodnou inštitúciou, ktorá zohľadňuje meniace sa potreby zákazníkov a ponúka nové produkty a komplexné riešenia s pridanou hodnotou a vysokou kvalitou. Disponuje najrozsiahlejšou pobočkovou infraštruktúrou s viac ako 1540 poštami. Ratingová agentúra Moody's udelila Slovenskej pošte v roku 2006 rating úverového rizika na úrovni Aaa.sk, čo je najvyššia možná úroveň. Odvtedy sa rating spoločnosti nemení a jeho výhľad je naďalej stabilný. Spoločnosť garantuje profesionalitu a kvalitu služieb na základe čoho v roku 2008 získala Certifikáty manažérstva kvality a environmentálneho manažérstva, zodpovedajúce požiadavkám normy STN EN ISO 9001:2001 a STN EN ISO 14001:2005. Slovenská pošta je taktiež držiteľom prestížnej ceny HR Gold za inovatívny projekt v personalistike.

Pre viac informácií kontaktujte Oddelenie masmediálnej komunikácie a redakcie tlače.

Kontaktné údaje:

Stanislava Pondelová

Hovorkyňa, Slovenská pošta, a. s.

Tel.: +421 903 130 571, **E-mail:** pondelova.stanislava@slposta.sk, **Web:** www.posta.sk